

†HELLIG KORS KAPEL, S. JØRGENSBJERG

Det nu forsvundne andagtssted har ligget mellem S. Jørgensstiftelsen (spedalskhedshospitalet) og slottets tegllade øst for byen. Roskildebispen Niels Skave overdrog 28. sept. 1495 med kapitlets samtykke byens sognepræst, Birger Gunnarsen, og hans efterfølgere retten til at oppebære de ofre, der erlagdes ved nævnte kapel, til opretholdelse af samme og til at understøtte

messer i Vor Frue kirke oprettede til Guds og jomfru Marias ære. Kapellet omtales kun denne ene gang, og dets præcise placering kendes ikke.

Kilder. Repert. nr. 7978, identisk med Lauritz Weibull, udg.: *Diplomatarium Dioecesis Lundensis V*, Lund 1921, s. 264-66 nr. 319.

Redaktion Aage Andersen.

†PETERSMINDE KIRKESAL

1919 skænkede ingeniør, skibsreder Valdemar Henckel en gård, Petersminde, bygget 1804 og beliggende på Slagelsevej, til Kalundborg menighed. Det var tanken, at skibsværftets arbejdere, som overvejende boede i denne bydel, kunne mødes her, indtil der var opført en ny kirke, hvortil skibsrederen lod tegninger udarbejde ved arkitekt Ludvig Andersen.¹ Foreløbig ændredes gårdens stuer til mødesal. Arkitekt var (Carl) Jørgensen, der bl.a. 1917-20 opførte byens skibsværft. Imidlertid krakkede værftet allerede to år senere, i 1921, og gården afhændedes, men ved de nye ejeres imødekommenhed fik menighedsrådet mulighed for at leje kirkesalen. 1943-44 gennemførtes en tiltrængt restaurering af den gamle gård, og salen indrettedes til egentlige gudstjenester efter opstilling af et transportabelt alter og køb af et nyt orgel.² I løbet af 1950'erne genoptoges planerne om at opføre en ny kirke. Synet konstaterede 1956, at bygningen var ret forfalden, og tidssvarende

foranstaltninger var nødvendige;³ disse realiseredes dog først en snes år senere (jfr. s. 3299).

Af inventaret er bevaret en * *alterdug*, af hvidt hørlerred, kantet på de tre sider med knipling af type som flamske kniplinger fra 1600'erne. Skænket til Kalundborg Museum (inv. nr. 17.058). Et *krucifiks* låntes fra Vor Frue kirke, hvor det havde plads i sakristiet.⁴ En *†messehagel* anskaffedes 1952.³ Et *kirkeskib* overførtes ligesom *klokken*, fra 1949, støbt i Brønderslev, til Nyvangskirken (s.d.).

Henvisninger. ¹ Jfr. Kalundborg Folkeblad 12. maj 1919. Ludvig Andersen var efter 1920 bl.a. virksom ved skibsværftet.

² E. Kragh-Schwarz: Skal der bygges en Kirke i den østlige Bydel? i *Jul i Kalundborg 1945*, s. 25, sml. også *Kalundborgs Historie 2*, s. 390.

³ Jfr. Ved embedet. Synsprot. 1862-19(86) for Vor Frue kirke.

⁴ NM2. Det særlige kirkesyns arkiv.

Redaktion Marie-Louise Jørgensen.